

Uitvoeringsagenda Generiek interbestuurlijk toezicht 2024

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doelstelling	3
2. Beoordelingskader Generiek interbestuurlijk toezicht provincie Zeeland	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Omgevingsrecht	6
2.4 Erfgoed & Monumenten	10
2.5 Huisvesting statushouders	14
2.6 Archief	17
2.7 Samenvattend totaaloverzicht informatiearrangement	21
3. Hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten ..	23
Colofon	28

1. Introductie

1.1 Inleiding

Op 14 februari 2023 hebben de Gedeputeerde Staten het beleidskader Generiek interbestuurlijk toezicht 2023-2027 vastgesteld. Dit beleidskader beschrijft de focus en doelstellingen van het toezicht, terwijl de uitvoeringsagenda IBT praktische invulling biedt. Jaarlijks stelt GS de uitvoeringsagenda IBT bij om in te spelen op relevante ontwikkelingen. Deze huidige uitvoeringsagenda geldt voor het toezichtjaar 2024. De provincie fungeert als toezichthouder voor diverse wetten, waarbij actief toezicht plaatsvindt op domeinen zoals archief- en informatiebeheer, gebouwd erfgoed en archeologie, omgevingsrecht, en huisvesting voor vergunninghouders. Voor andere domeinen wordt toezicht gebaseerd op signalen van medeoverheden, burgers en media.

Het toezicht dat plaatsvindt tussen verschillende bestuurslagen wordt aangeduid als Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Dit betreft de uitvoering van wettelijke medebewindstaken, zoals vastgelegd in de wet- en regelgeving van de Rijksoverheid. Medebewindstaken zijn taken waarbij lokale overheden de uitvoering opgedragen hebben gekregen door de Rijksoverheid. Conform de Provinciewet en de Gemeentewet houdt het Rijk toezicht op provincies, terwijl provincies op hun beurt toezicht houden op gemeenten, waterschappen en Gemeenschappelijke Regelingen. Hierdoor dragen Gedeputeerde Staten (GS) de algemene verantwoordelijkheid voor het bewaken van de Kwaliteit van het lokaal Openbaar Bestuur (KOB).

Het IBT heeft als doel bij te dragen aan de verbetering van de kwaliteit van de taakuitvoering door lokale overheden. Ingrijpen gebeurt alleen wanneer wettelijke medebewindstaken niet correct worden uitgevoerd of besluiten in strijd zijn met het algemeen belang of recht. De verantwoordelijke portefeuillehouder initieert interventies volgens de interventieladder zoals vastgelegd in de Wet Revitalisering Generiek Toezicht.

1.2 Doelstelling

Voor de invulling van het beleidskader IBT 2023-2027 is input verzameld uit een ambtelijke enquête onder gemeenten in Zeeland. Landelijke ontwikkelingen, zoals vermeld in de 'Agenda Toekomst van het Toezicht', zijn ook meegenomen. Met deze input hebben we voor de komende vier jaar als provinciaal toezichthouder een aantal doelstellingen gesteld:

- Het tijdig beoordelen van toezichtinformatie
- Het opzetten van een toezichtscyclus voor alle domeinen.
- Het opzetten van risicogericht werken.
- Het opzetten van integraal toezicht.
- Het transparant en openbaar maken van de toezichtgegevens.

Vanuit het toezicht gaan we op zoek naar het verhaal achter de cijfers, om daar het gesprek over aan te gaan. Het IBT wordt uitgevoerd vanuit het streven naar een evenwichtige balans tussen toezicht houden en adviseren en tussen leren en corrigeren.

2. Beoordelingskader Generiek interbestuurlijk toezicht provincie Zeeland

2.1 Inleiding

Een van de speerpunten waar de Provincie Zeeland zicht vanuit het IBT op gaat richten is transparantie over het toezicht. Bij transparantie hoort niet alleen dat de informatie beschikbaar is maar ook dat er vooraf duidelijkheid is over de verwachtingen, en de weging. Vragen zoals wat de toezichtontvangers kunnen verwachten, welke documenten er moeten worden aangeleverd en hoe worden deze beoordeeld, maken deel uit van het speerpunt transparantie.

Per toezichtdomein zal er door de Provincie Zeeland beschreven worden welke informatie aangeleverd dient te worden, wat de relevante wet- en regelgeving is, wat de speciale aandachtspunten zijn voor het IBT over 2024 en welke beoordelingen (aan de hand van criteria) leiden tot een toezicht met lage, gemiddelde of hoge toezichtintensiteit. Afsluitend wordt er een samenvattend totaaloverzicht voor het informatiearrangement gegeven.

De gegevens die jaarlijks aangeleverd moeten worden zijn ook neergelegd in de Verordening systematische toezichtinformatie Provincie Zeeland 2024. Stukken die aanvullend op deze systematische toezichtinformatie worden opgevraagd worden weergegeven in de uitvoeringsagenda IBT 2024. Gezamenlijk is dit het informatiearrangement wat bij de gemeenten wordt opgevraagd.

Nieuwe wet- en regelgeving

De verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 heeft effect op de regels voor de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De uitvoeringsagenda IBT provincie Zeeland 2024 is opgesteld met inachtneming van de Omgevingswet.

Bij nieuwe ontwikkelingen, zoals nieuwe wet- en regelgeving, moet het toezicht nader worden bepaald. Voor het IBT over het jaar 2024 wordt uiteraard uitgegaan van de dan geldende wet- en regelgeving

Hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten

De provincie stelt een hulpmiddel "Totaalbeeld IBT" beschikbaar aan de Zeeuwse gemeenten voor het

versterken van horizontale toezichtverantwoording. De horizontale verantwoording van de gemeenteraad aan de gemeente houdt in dat de raad verantwoordelijk is voor het controleren en beoordelen van het beleid en de besluiten van het gemeentebestuur om ervoor te zorgen dat deze in overeenstemming zijn met de belangen en behoeften van de inwoners. Dit instrument kan worden geïntegreerd in de gemeentelijke planning- en controlcyclus, met name in de jaarrekening. Een gedetailleerde uitleg hierover is te vinden in hoofdstuk 3.

Het benutten van dit hulpmiddel in de jaarrekening ontslaat de gemeenten niet van hun verplichtingen volgens het informatiearrangement in dit beoordelingskader. Om aan de eisen van het IBT te voldoen, blijven de gemeenten verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie zoals uiteengezet in het informatiearrangement. Het hulpmiddel is specifiek ontworpen voor intern gebruik door de gemeenten en heeft als doel hun eigen processen te ondersteunen.

Wat betreft het toezichtdomein Financiën geldt, gezien het specifiek toezicht, een eigenstandig toezichttraject en is dit toezichtdomein niet opgenomen in dit hulpmiddel het toezichtkader kunt u hier terug vinden <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR623323/1>

2.2 Omgevingsrecht

Relevante wet- en regelgeving

Op grond van de volgende wetten houdt de provincie toezicht op de uitvoering van wettelijke taken voor gemeenten op het gebied van omgevingsrecht:

- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Besluit omgevingsrecht (Bor)
- Ministeriële richtlijn omgevingsrecht (Mor)
- Wet verbetering Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

Met ingang van 1 januari 2024 (onder voorbehoud van inwerkingtreding) zijn de wettelijke taken voor gemeenten neergelegd in de

- Omgevingswet (Ow)
- Omgevingsbesluit (Ob)
- Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
- Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
- Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

Per deze datum ziet het IBT voor het toezichtgebied omgevingsrecht toe op de medebewindstaken en naleving van wet- en regelgeving, gebaseerd op de Omgevingswet.

Het doel van IBT Omgevingsrecht is om de beleidscyclus voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van gemeenten aan wettelijke vereisten te laten voldoen. De procescriteria zijn de eisen die worden gesteld aan de beleidscyclus bij de taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving en kunnen worden gevonden in de artikelen 13.5 tot en met 13.11 van het Omgevingsbesluit (voorheen Bor). De volgende procescriteria worden onderscheiden:

- de uitvoeringsstrategie (artikel 13.5 en 13.6)
- de handavingsstrategie (artikel 13.5, 13.6 en 13.7)
- het uitvoeringsprogramma VTH (artikel 13.8)
- de uitvoeringsorganisatie (artikel 13.9)
- de borging van middelen (artikel 13.10)
- de evaluatierapportage (artikel 13.11)

Belang van het toezicht

De provincie kan in haar uitvoeringsagenda IBT jaarlijks bepaalde risico's op het gebied van de leefomgeving selecteren waar het systematisch toezicht op wordt toegespitst. Indien signalen of activiteiten zich voordoen kunnen er onderwerpen worden toegevoegd of aangepast.

Informatiearrangement

- Uit bovenstaande procescriteria zijn een viertal documenten van de beleidscyclus geselecteerd waarover een gemeente in ieder geval moet beschikken:
 1. Probleem- en risicoanalyse (meerjarig)
 2. Uitvoerings- en handhavingsstrategie (meerjarig)
 3. Uitvoeringsprogramma VTH (jaarlijks)
Vastgesteld door het college van B&W voor 15 juli en aangeboden aan de Raad alsmede GS.
 4. Jaarverslag VTH (jaarlijks)
Vastgesteld door het college van B&W voor 15 juli en aangeboden aan de Raad alsmede GS.
- Door de Raad vastgestelde regels rondom kwaliteitsborging (artikel 18.23 lid 1 a Ow).

Weging en beoordeling

- Beoordeling van de werking van de beleids- en uitvoeringscyclus (BIG-8) en de aanwezigheid van bovengenoemde beleidsdocumenten.
- Beoordeling van de uitwerking van de beleids- en uitvoeringscyclus naar eventuele in dit uitvoeringsagenda benoemde risicothema's

Speciale aandachtspunten IBT over 2024

- Een jaarlijks uitvoeringsprogramma VTH en jaarverslag VTH is benodigd. Er zijn dit jaar formats gecreëerd voor het uitvoeringsprogramma VTH en het jaarverslag VTH als afgeleide van het Zeeuwse VTH-beleid. Deze kunnen de gemeenten gebruiken. Het werken met deze formats betreft een nieuwe systematiek voor de gemeenten, waarin ook de APV taken worden meegenomen. Met de gemeenten is afgesproken dat voor het jaar 2024 invulling wordt gegeven aan de benoemde prioriteiten:

1. Bouwen
2. Milieu
3. Water
4. Groen

Vanuit het IBT is er geen verplichting om de formats te gebruiken. Als zij maar invulling geven aan het informatiearrangement.

- In 2024 zal de Omgevingswet in werking treden. Dit vraagt veel van de organisatie binnen de gemeenten.
- Ook is er met de komst van de Omgevingswet specifieke aandacht voor de overdracht van de basistaken naar de Omgevingsdienst.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling		Criteria:	Intensiteit toezicht
	Goed	- De beleidsdocumenten zoals beschreven onder 'indicatoren' voldoen aan wet- en regelgeving en zijn actueel en tijdig vastgesteld; - De prioriteiten Bouwen, Milieu, Water en Groen zijn in het uitvoeringsprogramma VTH uitgewerkt in voldoende operationele doelen. - Het jaarverslag VTH geeft conclusies over de bijdrage aan deze doelen, de beheersing van risico's en of het uitvoeringsprogramma VTH of het VTH beleid aangepast dient te worden. - De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht (of andere regels rondom kwaliteitsborging) is vastgesteld	Laag
	Matig	- Indien één of meerdere van de beleidsdocumenten zoals beschreven onder 'indicatoren' ontbreekt, of niet tijdig vastgesteld. De gemeente in kwestie wordt verzocht om ontbrekende stukken, binnen een overeen te komen periode, alsnog aan te leveren. Als niet voldaan is aan deze termijn wordt nagevraagd waarom de stukken niet (tijdig) zijn vastgesteld en/of waarom de raad niet (tijdig) is geïnformeerd. Een inhoudelijke weging kan vervolgens leiden tot het oordeel 'matig' of onvoldoende. - Uitvoeringsprogramma VTH is onduidelijk. Er is geen of een onduidelijke relatie met de prioriteiten. De evaluatie van het vorige uitvoeringsprogramma VTH is niet goed betrokken in het uitvoeringsprogramma VTH. - De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht (of andere regels rondom kwaliteitsborging) is vastgesteld.	Gemiddeld

	Onvoldoende	- De gemeente heeft meerdere of geen van de vereiste beleidsdocumenten, zoals beschreven onder 'indicatoren' en/ of heeft deze stukken niet tijdig vastgesteld. De gemeente heeft niet kunnen voldoen aan de uitvraag van de provincie om de ontbrekende stukken alsnog aan te leveren. Een inhoudelijke weging kan leiden tot het oordeel 'onvoldoende'. - Uitvoeringsprogramma VTH is onduidelijk. Er is geen relatie met de prioriteiten. De evaluatie van het vorige uitvoeringsprogramma VTH is niet betrokken in het uitvoeringsprogramma VTH. - De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht (of andere regels rondom kwaliteitsborging) is niet vastgesteld. - De gemeente moet bij het oordeel 'onvoldoende' een verbeterplan aanleveren. Aan de hand hiervan worden individuele afspraken gemaakt.	Hoog
---	--------------------	---	-------------

2.4 Erfgoed & Monumenten

Relevante wet- en regelgeving

Omgevingswet

Omgevingswet neemt de plaats in van onderdelen uit de Erfgoedwet, onderdelen uit de vervallen Monumentenwet (MW) die de fysieke leefomgeving betreffen, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en paragraaf 5.2 van de Wabo, beter bekend als Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH). Zie ook onder 1.1. Ruimtelijke Ordening over de Omgevingswet.

De Omgevingswet stelt de volgende eisen aan gemeenten t.a.v. erfgoed en archeologie:

- De gemeenten dienen bij het vaststellen van de omgevingsvisie de kwaliteiten van het grondgebied en de opgaven, ontwikkelingen, ambities en strategie voor de langere termijn voor cultureel erfgoed aan te geven.
- In het omgevingsplan moeten het cultureel erfgoed, c.q. de cultuurhistorische waarden, de archeologische waarden en de archeologische verwachtingen worden meegewogen.
- Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten gebeurt in het omgevingsplan.
- Het toetsingskader voor een sloopvergunning binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht moet in het omgevingsplan worden opgenomen.
- De eigenaar van een (gebouwd en archeologisch) rijksmonument heeft een instandhoudingsplicht. Hij of zij moet ervoor zorgdragen dat het monument zodanig wordt onderhouden dat het behoud ervan gewaarborgd is. De gemeente is in deze toezichthouder.
- Alle gemeenten met rijksmonumenten dienen een adviescommissie in te stellen die minimaal over aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de rijksmonumenten adviseert. De commissie dient deskundig en onafhankelijk te adviseren.
- De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de vergunningverlening voor het verstoren van archeologische rijksmonumenten, in het geval er sprake is van een meervoudige aanvraag (dus als er van de gemeente ook nog andere omgevingsvergunningen nodig zijn voor samenhangende activiteiten). De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geeft daarover wel een bindend advies.
- In het geval van archeologische toevalsvondsten van algemeen belang kunnen niet alleen de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) maar ook de gemeenten bodemverstorende werkzaamheden stilleggen.
- Werelderfgoed is met de inwerkingtreding van de Omgevingswet expliciet wettelijk verankerd.

Omgevingsbesluit

In het Omgevingsbesluit staan regels over het bevoegd gezag voor omgevingsvergunningen, over procedures, handhaving en uitvoering, en over het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het Omgevingsbesluit geldt voor alle partijen die actief zijn in de fysieke leefomgeving – burgers, bedrijven en overheid. De regels gaan onder andere in op welke regels verplicht in het omgevingsplan en de omgevingsverordening moeten worden opgenomen zie (hoofdstuk 2), het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO, hoofdstuk 14) en het overgangsrecht (hoofdstuk 15) [Inhoud Omgevingsbesluit | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#).

Erfgoedwet

De Erfgoedwet is op 1 juli 2016 in werking getreden en wordt grotendeels door de omgevingswet vervangen. De Erfgoedwet geeft aan hoe het Nederlands erfgoed behouden en beheerd moet worden. De Erfgoedwet bundelt meerdere wetten en regelingen, waaronder de vervallen Monumentenwet (MW). De volgende zaken uit de erfgoedwet worden in de Omgevingswet ondergebracht:

- Vergunning (archeologische) rijksmonumenten.
- (Aanwijzen) stads- en dorpsgezichten.
- Aanstellen van een monumentencommissie.
- Rekening houden met cultureel erfgoed (cultuurhistorie, archeologische waarden en verwachtingen) bij een omgevingsplan.
- Verbinden van voorschriften archeologisch onderzoek aan omgevingsvergunning.
- Aanwijzen van provinciale en gemeentelijke monumenten.

Belang van het toezicht

Het toezicht dient om (planologische) bescherming te borgen voor cultuurhistorische en archeologische waarden en verwachtingen via de omgevingsvisie, omgevingsplan en buitenplanse omgevingsactiviteit. Het borgt ook de deskundige advisering in het kader van vergunningverlening, omdat ondeskundige omgang met erfgoed onherroepelijke gevolgen heeft.

De provincie kan in haar uitvoeringsagenda jaarlijks bepaalde risico's op het gebied van de erfgoed en archeologie selecteren waar het systematisch toezicht op wordt toegespitst. Indien signalen of activiteiten zich voordoen kunnen er onderwerpen worden toegevoegd of aangepast.

Informatiearrangement

Voor een beoordeling van de manier waarop de gemeente haar rol vervult op het gebied van erfgoed en archeologie worden de volgende onderdelen door de provincie uitgevraagd:

- aanwezigheid en actualiteit van archeologische en cultuurhistorische waarden- en verwachtingenkaart;
- aanwezigheid en actualiteit van archeologisch en cultuurhistorisch beleid;
- het aantal adviezen van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit dat jaarlijks wordt afgegeven, hoe

vaak hiervan wordt afgeweken en de motivering daarvan;

- aanwezigheid van een nieuwe gemeentelijke adviescommissie conform de Omgevingswet;
- het aantal malen dat jaarlijks archeologievoorwaarden aan een omgevingsvergunning worden verbonden, hoe vaak hiervoor deskundig advies wordt ingewonnen, hoe vaak hiervan wordt afgeweken en de motivatie daarvan;
- vindt er adequaat toezicht en handhaving plaats; en is dit geborgd in documenten (sluitende beleidscyclus);
- aantal fte beschikbaar voor archeologie en cultuurhistorie op zowel beleid als handhaving.
- Aanwezigheid van en meldingen uit een 'piepsysteem'; het gaat hier om klachten en meldingen, veelal van burgers/instellingen, en zaken die op andere wijze worden gesignaleerd, zoals via media of deskundigen.

Weging en beoordeling

- Beoordeling van de werking van de beleids- en uitvoeringscyclus en de aanwezigheid van bovengenoemde beleidsdocumenten.
- Beoordeling van de uitwerking van de beleids- en uitvoeringscyclus naar eventuele in de uitvoeringsagenda benoemde risicothema's
- Beoordeling van de toerusting van de gemeente als bevoegd gezag voor het toezicht, handhaving en verlenen van omgevingsvergunningen voor monumentenactiviteiten en activiteiten met betrekking tot archeologische monumenten en voor activiteiten in beschermde stads- en dorpsgezichten.

Speciale aandachtspunten IBT over 2024

- Invoering van de Omgevingswet vraagt aandacht, inclusief het overgangsrecht.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling		Criteria:	Intensiteit toezicht
	Goed	Wat ruimtelijk erfgoed betreft voldaan aan eisen Omgevingswet, voldaan aan eisen met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals gesteld in de Omgevingswet - Omgevingsplan volgens Omgevingswet. - Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd.	Laag

	Matig	Wat ruimtelijk erfgoed betreft nog niet of onvoldoende voldaan aan eisen Omgevingswet, maar daar wordt wel aan gewerkt - Omgevingsplan nog niet voldoende 'Omgevingswet-proof' aangaande erfgoed als geheel of op onderdelen (bijvoorbeeld alleen cultuurhistorie). - Gemeentelijk erfgoedbeleid nog in ontwikkeling. - Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en archeologisch deskundigen onvoldoende adequaat om advies gevraagd. - Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan soms(ongezien) verloren.	Gemiddeld
	Onvoldoende	Wat ruimtelijk erfgoed betreft niet voldaan aan eisen Omgevingswet - Omgevingsplan voldoet niet aan de Omgevingswet, ondanks inzet overleg en ruimtelijk planinstrumentarium door provincie. - Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en/of archeologisch deskundigen zijn niet om adviezen gevraagd. - Afwijking adviezen zonder motivatie. - Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan (ongezien) verloren	Hoog

2.5 Huisvesting statushouders

Relevante wet- en regelgeving

- Huisvestingswet.

Elk half jaar bepaalt het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), op basis van de Huisvestingswet, voor iedere gemeente in Nederland hoeveel asielzoekers, die een verblijfsvergunning hebben gekregen (de zogenoemde statushouders), dienen te worden gehuisvest in het komende halfjaar. Naast het Ministerie van BZK is het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) een belangrijke actor hierin. Het COA zoekt en maakt een match tussen statushouder en gemeente.

De provincie spreekt de gemeenten aan op het behalen van de taakstelling en als er aanleiding toe is ook op de termijn van het huisvesten van aangemelde statushouders. Hiermee wordt stapeling (te lange wachtlijsten per gemeente) voorkomen. Aan de Landelijke Regie Tafel, die zorgt voor afstemming tussen de partijen in de asielketen, is afgesproken een eenduidige definitie van 'stapelgemeente' te hanteren:

De gemiddelde wachttijd in fase 2 van de statushouders in het koppeloverzicht van de gemeente bedraagt gemiddeld 120 dagen. Bij het bepalen van het gemiddeld aantal dagen wordt geen rekening gehouden met grote gezinnen (8 personen of meer) en met gezinnen waarvoor op medische gronden de huisvesting aan specifieke vereisten moet voldoen (denk aan woningaanpassingen op medisch indicaties).

Een stapelgemeente is een gemeente waarbij het aantal gekoppelde statushouders dat wacht op huisvesting zich opstapelt. De reguliere termijn voor huisvesting is tien weken, ofwel 70 dagen. Er is sprake van een stapelgemeente indien deze termijn gemiddeld 120 dagen betreft. Wanneer er sprake is van een stapelgemeente zal het COA geen nieuwe statushouders aandragen zolang de 'wachtrij' niet is weggewerkt.

Het COA meldt maandelijks aan de provincies welke gemeenten als stapelgemeenten worden aangemerkt. De regievoerder van het COA meldt aan de provincie wanneer uitzonderingen worden gemaakt. Andersom kan de provincie ook aangeven als er wat de provincie betreft sprake is van een bijzondere situatie. Indien een gemeente niet-verwijtbaar een stapelgemeente wordt (omdat het COA een uitzondering maakt of omdat een situatie als verschoonbaar is aangemerkt op de landelijke lijst verschoonbare redenen, zie beleidskader [Beleidskader interbestuurlijk toezicht huisvesting vergunninghouders Provincie Zeeland | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)) hoeft de provincie niet te handhaven.

Belang van het toezicht

Tijdige huisvesting van het aantal statushouders overeenkomstig de halfjaarlijkse taakstelling van het Rijk, zodat statushouders tijdig kunnen integreren en participeren in de samenleving en doorstroming in de AZC's plaatsvindt.

Informatiearrangement

- Maandelijks realisatiecijfers van het Rijk via het COA.
- Het taakstellingvolgsysteem (TVS) van het COA geeft dagelijks realisatiecijfers per gemeente.
- Voortgang van de huisvesting statushouders wordt per kwartaal besproken in de ambtelijke werkgroep asielketen.
- Elk halfjaar (ambtelijk) overleg provinciebreed met gemeenten, COA en provincie.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Aan de hand van de maandelijks realisatiecijfers van het COA. Peildata voor het bepalen van het oordeel over een halfjaarlijkse taakstellingsperiode zijn 1 juli en 1 januari.
- Realisatiecijfers van het COA op de peildata worden gecheckt bij de betreffende gemeenten.

NB:

- Wanneer de gemeentelijke cijfers afwijken van de realisatiecijfers van het COA, gelden de onderbouwde cijfers van de gemeente.
- Voor het vormen van een oordeel over het behaalde resultaat van de betreffende gemeente wordt eerst gekeken naar de realisatie van de geldende taakstelling waarna de eventuele achterstand wordt betrokken bij het vormen van een eindoordeel.
- Fase 1 (signaleren) en fase 2 (informatie opvragen) van de interventieladder worden continu uitgevoerd.
- Als het Rijk de lopende taakstelling tussentijds verhoogt, geldt de lopende taakstelling (exclusief verhoging) voor de beoordeling. De verhoging dient de volgende taakstellingsperiode te zijn gerealiseerd.
- Als het Rijk de lopende taakstelling tussentijds verlaagt, geldt de verlaagde taakstelling voor de beoordeling.

Procesafspraken ten aanzien van de beoordeling

Na iedere peildatum checkt de provincie de realisatiecijfers bij de betreffende gemeente binnen twee weken na de peildatum. Gemeenten krijgen twee weken de tijd om te reageren. Vervolgens krijgt iedere gemeente een brief met de beoordeling in het kader van het interbestuurlijk toezicht.

Speciale aandachtspunten IBT over 2024

Op landelijk niveau wordt een gezamenlijk document IBT huisvesting statushouders ontwikkeld. Dit inspiratiedocument is naar verwachting eind 2023 gereed. De uitkomsten van dit inspiratiedocument bieden wellicht handvatten om in het bestuurlijk toezicht 2024 mee aan de slag te gaan.

In 2024 werken provincie en gemeenten onderstaand overzicht verder uit, zodat voor gemeenten duidelijker wordt wanneer een beoordeling goed, matig of onvoldoende is.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling		Criteria:	Intensiteit toezicht
	Goed	De gemeente realiseert op de wettelijke peildatum 100% of meer van zijn taakstelling en er is geen sprake van achterstanden	De provincie spreekt haar waardering uit over het resultaat.
	Matig	De gemeente heeft één maand na de wettelijke peildatum zijn taakstelling gehaald.	Gemiddeld
	Onvoldoende	De gemeente heeft één maand na de wettelijke peildatum zijn taakstelling niet gehaald.	Hoog

2.6 Archief en Informatie

Relevante wet- en regelgeving

Relevante wet- en regelgeving voor het IBT domein informatie- en archiefbeheer zijn:

- Archiefwet 1995
- Archiefbesluit 1995
- Archiefregeling

De Archiefwet 1995 schetst de hoofdlijnen. Een aantal onderdelen is uitgewerkt in het Archiefbesluit 1995. Dit besluit bevat op zijn beurt weer bepalingen op hoofdlijnen. Die bepalingen zijn nader uitgewerkt in de voorschriften in de Archiefregeling.

Daarnaast zijn er verschillende andere wetten en regelingen die specifieke regels stellen aan het beheer of gebruik van informatie of aan gegevensbestanden van de overheid. Voorbeelden zijn:

- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Wet open overheid (WOO)

Binnenkort:

- Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

De strekking van deze wet- en regelgeving is dat alle overheidsinformatie zodanig moet worden beheerd en bewaard dat deze voortdurend in goede, geordende, geautoriseerde en toegankelijke staat verkeert en niet langer wordt bewaard dan strikt noodzakelijk is.

Belang van het toezicht

Toegankelijke en betrouwbare informatievoorziening is belangrijk voor een goede taakuitvoering en goed bestuur.

Informatiearrangement

Op basis van de archief- of informatieverordening leggen B&W door middel van een verslag (twee-)jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad over hetgeen zij hebben gedaan ter uitvoering van artikel 30 van de Archiefwet 1995. Men voegt hierbij alle formele verslagen en/of adviezen die door de archivaris aan hen zijn uitgebracht in verband met het beheer van de archiefbewaarplaats en het toezicht op het beheer van de informatie die niet is overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Bij het horizontaal archieftoezicht baseren we ons op de (twee-)jaarlijkse rapportages van het college aan de raad. Daarbij gaan we ervan uit dat we uiterlijk 15 juli een afschrift (bij voorkeur digitaal) ontvangen:

- Het meest recente verslag waarin minimaal de volgende tien thema's worden behandeld:
 1. Lokale regelingen;
 2. Interne kwaliteitszorg en toezicht;
 3. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid papieren en digitale archiefbescheiden;
 4. Specifieke eisen aan digitale archiefbescheiden m.b.t. ordening, authenticiteit, context en toegankelijkheid;
 5. Vernietiging, vervanging en vervreemding van archiefbescheiden;
 6. Overbrenging naar archiefbewaarplaats;
 7. Archiefbewaarplaatsen, archiefruimten en e-Depots;
 8. Ter beschikking stelling van archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden;
 9. Rampen, calamiteiten en veiligheid;
 10. Middelen en mensen.

De voorkeur gaat uit naar een verslaglegging conform de KPI-rapportage met verbetervoorstellen, zoals de VNG-handreiking voor horizontaal toezicht dat aangeeft, een voortgangsverslag van de uit te voeren verbeteracties of een passage die is opgenomen in de jaarstukken van de gemeente. Wij zullen in het toezichtsjaar 2024 in gezamenlijkheid tot een Zeeuws format komen ten behoeve van het IBT.

- Aanbiedingsbrief van het college aan de raad, waaruit blijkt dat de gemeenteraad op de hoogte is gebracht van de verbetervoorstellen die naar aanleiding van het verslag zijn of worden opgestart;

De provincie streeft er naar om uiterlijk **1 oktober** de stand van zaken beoordeeld heeft en de wederpartij hiervan op de hoogte te stellen. Vooraf kunnen op verschillende contactmomenten gegevens over de aanpak worden uitgewisseld.

Beoordeling		Criteria:	Intensiteit toezicht
	Groen: goed	De KPI-rapportage met verbeterpunten inclusief de aanbiedingsbrief van het college aan de raad is tijdig aan de toezichthouder aangeboden.	Laag. De provincie spreekt haar waardering uit over het resultaat.
	Oranje: matig	De KPI-rapportage met verbeterpunten inclusief de aanbiedingsbrief van het college aan de raad is niet tijdig aan de toezichthouder aangeboden. De KPI-rapportage zonder/onvoldoende verbeterpunten inclusief de aanbiedingsbrief van het college aan de raad is tijdig aan de toezichthouder aangeboden.	Gemiddeld
	Rood: onvoldoende	De KPI-rapportage met verbeterpunten inclusief de aanbiedingsbrief van het college aan de raad is aan de toezichthouder niet aangeboden.	Hoog

Procesafspraken ten aanzien van de beoordeling

- De risicovolle thema's worden ambtelijk tussen gemeente en provincie besproken en in gezamenlijkheid vastgesteld.
- De beoordeling wordt eerst ambtelijk gedeeld met de gemeente. Daarbij worden duidelijkheid, volledigheid en eventuele afwijking van de eigen visie besproken. Dit kan nog leiden tot aanpassing, alvorens de beoordeling officieel aan de gemeente toegestuurd wordt.

Speciale aandachtspunten IBT over 2024

Voorgaande jaren is globaal toezicht gehouden zonder individuele toezichtdialoog met de gemeenten. Vanaf 2024 willen we voor informatie- en archiefbeheer gezamenlijk met gemeenten een terugkomende toezichts-/verbetercyclus opzetten. Om die reden is de provincie Zeeland voornemens om een nulmeting door een onafhankelijke partij uit te laten voeren. Hierover worden de gemeenten in januari 2024 geïnformeerd.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Zie tabel 'Weging en beoordeling'.

2.7 Samenvattend totaaloverzicht informatiearrangement

Omgevingsrecht

Document	Uiterste inleverdatum
Uitvoerings- en handhavingsstrategie en de probleem- en risicoanalyse die hieraan ten grondslag ligt	(meerjarig) aanleveren binnen 4 weken na vaststelling
Uitvoeringsprogramma VTH	*Voor 15 juli
Jaarverslag VTH	Voor 15 juli
Regels rondom kwaliteitsborging (artikel 18.23 lid 1 onder a Ow)	Aanleveren na vaststelling

* Voor 2024 geldt een uitzonderingssituatie. Het Uitvoeringsprogramma VTH dient normaliter voor 1 april 2024 te worden aangeleverd. In 2024 geldt de datum van 15 juli.

Ruimtelijk erfgoed en archeologie

Document	Uiterste inleverdatum
archeologische en cultuurhistorische waarden- en verwachtingenkaart	15 juli
archeologisch en cultuurhistorisch beleid	15 juli
aantal adviezen van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit dat jaarlijks wordt afgegeven en de motiveringen in geval van afwijking	15 juli
samenstelling gemeentelijke adviescommissie conform de Omgevingswet	15 juli
het aantal archeologievoorwaarden aan een omgevingsvergunning worden verbonden en de motivatie in geval van afwijking;	15 juli
beleidsdocumenten VTH i.r.t. Erfgoed	15 juli

▪ aantal fte voor archeologie en cultuurhistorie op zowel beleid als handhaving.	15 juli
▪ Contactgegevens meldpunt erfgoed en archeologie	15 juli

Huisvesting statushouders

Document	Uiterste inleverdatum
Mailbericht door Provincie aan gemeenten met check COA-cijfers per peildatum	Uiterlijk 15 dagen na peildatum 1 januari of 1 juli
Schriftelijke reactie van gemeenten op mailbericht met check COA-cijfers	Uiterlijk 1 maand na peildatum 1 januari of 1 juli
GS-brief aan colleges B&W en in afschrift aan gemeenteraden over INT en stand trede interventieladder	Uiterlijk 3 maanden na peildatum 1 januari of 1 juli

Archief en informatie

Document	Uiterste inleverdatum
KPI-rapportage met verbeterpunten	15 juli
Aanbiedingsbrief van het college aan de raad	15 juli
Uitzondering voor het jaar 2024: vanwege de uitvoering van een nulmeting	

3. Hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het hulpmiddel met betrekking tot het totaaloverzicht IBT voor de horizontale verantwoording van de Zeeuwse gemeenten welke gebruikt kunnen worden in de gemeentelijke planning- en controlcyclus. Het Totaalbeeld dient als hulpmiddel bij de horizontale verantwoording van het college van B&W richting de gemeenteraad over de uitvoering van de wettelijke medebewindstaken op de toezichtdomeinen in het kader van het IBT. Het gaat hierbij feitelijk om een zelfevaluatie van de gemeenten.

Omgevingsrecht	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft een actuele strategie op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), en een probleem - en risicoanalyse		
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Uitvoeringsprogramma VTH, met voldoende operationele doelen		
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag VTH waarbij wordt aangegeven wat de bijdrage is geweest aan de doelen en of bijsturing van beleid noodzakelijk is.		
Gemeente heeft bestuurlijk vastgestelde regels rondom kwaliteitsborging.		
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?		

Erfgoed en monumenten	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling		

van het omgevingsplan of bij vrijstelling op het bestaande plan, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; dit omgevingsplan is bestuurlijk vastgesteld		
Gemeente heeft een deskundig adequate Commissie Ruimtelijke Kwaliteit ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn		
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten		
Cultuurhistorische waarden gaan niet ongemerkt verloren		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Huisvesting statushouders	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in		

Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Archief en informatie-beheer	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Zijn de belangrijkste risicovolle thema's geïdentificeerd?		
Zijn er voor deze thema's al verbetermaatregelen getroffen?		
Zijn er resultaten geboekt?		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

[illegible]

Toelichting bij integraal overzicht IBT

Totstandkoming integraal overzicht

- Toezicht vindt plaats op de uitvoering van de wettelijke medebewindstaken die door de Zeeuwse gemeenten wordt georganiseerd. De provincie is in deze het toezichthoudend orgaan. Het gaat hier om Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Het integrale overzicht bevat generieke IBT-informatie welke door de toezichthouder is voorzien van een beoordeling.
- Indien er meldingen en signalen rondom het betreffende domein van een gemeente bij de provincie binnenkomen worden deze waar nodig ook meegewogen in de beoordeling.
- De symbolen met kleur staan voor de mate waarin de betreffende gemeente op het toezichtdomein heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving en voor de vereiste intensiteit van het toezicht:

Groen: goed; de gemeente heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein; lage intensiteit van toezicht.

Oranje: voldoende; de gemeente heeft nog niet of onvoldoende voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein, maar er wordt wel gewerkt door de gemeente; gemiddelde intensiteit van toezicht.

Rood: onvoldoende; de gemeente heeft niet voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein; hoge intensiteit van toezicht.

Colofon

Tekst

Provincie Zeeland

Beelden

Beeldbank

Contact

IBT@zeeland.nl

www.zeeland.nl